
VOORWOORD

Ooit zei iemand tegen me dat je je scheiding moet regelen op het moment dat je liefde voor je partner het grootst is. Ik moest daar natuurlijk even over nadenken, maar hij had helemaal gelijk. Want juist als de relatie goed is, wordt het samen bespreken van lastige zaken wat makkelijker. Dat betekent dat je dus moet vermijden elkaar op een moeilijk terrein tegen te komen, als je niet eerst voor een goede relatie hebt gezorgd. Want een goede onderlinge band maakt het bespreken van moeilijke onderwerpen niet alleen makkelijker, het maakt de kans op een bevredigende uitkomst ook nog eens veel groter! Als er nog niets aan de hand is, is het dus van belang goed in elkaar te investeren. Je weet immers nooit waar je als de tijd vordert samen nog eens uitkomt.

Niet alleen geliefden, maar ook ouders en school leven in een soort partnerschap. Zij delen immers het belang van het kind. Maar dat gemeenschappelijke belang alleen is niet altijd voldoende, om de eenvoudige reden dat ze het kind allebei vanuit hun eigen context bekijken. School en ouders hebben immers ieder een eigen invalshoek. En dat verhoogt natuurlijk de kans op enige ruis op de lijn.

En dat laatste betekent dat scholen en ouders vooral vooraf een optimale band moeten zien te smeden. De belangen zijn daarin groot, het gaat immers om de ontwikkeling van een mens in wording. De vraag is vervolgens natuurlijk wel hoe je zo'n optimale band voor elkaar bokst. Op die vraag is dit boek het antwoord.

Samenwerking wordt namelijk optimaal als je eerst iets gemeenschappelijks kunt delen. In dit geval is dat wat Ivo, Marinka en Leendert vanuit hun jarenlange ervaring over scholen en ouders hebben geleerd en nu bereid zijn met scholen en ouders te delen. Het boek geeft de gemeenschappelijke context aan, de context van het kind in de thuis/schoolsi-

tuatie. Juist bij zo'n opgedeelde context is het handig een gedeeld referentiekader te hebben, zodat de kans dat de relatie gevoed blijft zo groot mogelijk is. Daarom is het niet een boek voor ouders of scholen, maar een boek voor ouders én scholen. En daarmee is het uiteindelijk een boek voor het kind.

Steven Pont

Steven Pont schrijft voor AD en Parool, wordt als deskundige vaak gevraagd op radio en televisie en schrijft voor (groot)ouderbladen als Wij, Mama en OOK. Hij schreef vele boeken, waaronder het boek 'Mensenkinderen'.

Listen earnestly
to anything your
children want to
tell you, no matter
what. If you don't listen
eagerly to the **little** stuff when
they are **little**, they won't tell you
the **big** stuff when they're **big**,
because to them all
of it has always been
big stuff.

Catherine M. Wallace

INLEIDING

Om een beroep te leren hebben we een opleiding nodig. Om auto te rijden moeten we ons rijbewijs halen. Om ouder te worden en kinderen op te voeden, hoeven we niet eerst geschoold te worden. Je bent een ouder vanaf de dag dat je kind geboren wordt en dat zonder diploma. Als ouder heb je de mooie, uitdagende en soms ook lastige taak om je kinderen op te voeden. Elke ouder herkent wellicht de gedachte: Wat moet ik nu doen? Wat is wijsheid? En... Ik had het me heel anders voorgesteld.

Eén voorbeeld van opvoeden hebben we in ieder geval allemaal, dat is ons eigen voorbeeld. Ook onze ouders - voor zover we in een gezin opgevoed zijn - hebben het gedaan met het voorbeeld dat zij meegekregen hebben. Ouderschap is iets dat ons is voorgedaan. Als ouders neem je daarin allebei je eigen geschiedenis mee, die samenkomt in je relatie en de opvoeding van je kinderen. Dat maakt het niet altijd gemakkelijker, want we moeten uit twee voorbeelden één nieuwe opvoedstrategie bepalen. Soms sta je als ouder alleen voor de opvoeding van je kind(eren). Dat brengt weer andere ingewikkeldheden met zich mee. Samen sta je sterk, maar moet je uit twee dynamieken één nieuwe stijl creëren. Alleen daarentegen, is maar alleen.

In het leven van een kind en daarmee ook van de ouder zijn verschillende markeringspunten. In de ontwikkelingspsychologie spreekt men van ontwikkelingsstaken. Hierbij horen verschillende fases die jij en je kind stuk voor stuk doorlopen, zoals de babyfase, peuterfase, kleuterfase. Wanneer je kind naar school gaat, breekt voor jou en je kind een nieuwe fase aan. De wereld van je kind wordt steeds groter en andere volwassenen en leeftijdsgenoten van je kind krijgen steeds meer invloed. Als ouder wil je dat het goed gaat met je kind. Je wilt dat je kind lekker in

zijn vel zit, goede leerresultaten haalt, niet gepest wordt en goed omgaat met social media. Ook wil je dat de overstap naar het voortgezet onderwijs op een goede manier verloopt. In dit boek willen we je als ouder concrete handvatten bieden in de begeleiding en ondersteuning van je kind in zijn ontwikkeling op school. We weten namelijk vanuit onderzoek en vanuit onze eigen ervaringen, dat je als ouder echt van betekenis bent en invloed hebt op de schoolloopbaan van je kind.

Het vinden van een geschikte school kan soms al een hele opgave zijn. Wanneer je kind eenmaal op een school zit, volgen er ook allerlei vragen. Is het nodig om mijn kind te begeleiden? Wat doe ik als mijn kind het niet naar zijn zin heeft op school? Wat doe ik met negatieve verhalen over docenten en klasgenoten? Hoe ga ik om met de faalangst van mijn kind in de aanloop naar een spreekbeurt of een toets? Hoe heb ik invloed op de motivatie van mijn kind? Wanneer stel ik grenzen en wanneer laat ik juist los? Laat ik mijn kind fouten maken of is het beter deze te voorkomen? Vragen die wij in de praktijk tegenkomen en waar we in dit boek verder op in zullen gaan.

We weten dat het opvoeden van kinderen geen eenvoudig reken-sommetje is. Elke situatie is anders en tips aan een ander geven is vaak makkelijker dan je eigen situatie hanteren. Het *Handboek voor elke ouder* is een boek vol met achtergrondinformatie, praktische voorbeelden en handige tips. Een boek om te lezen en regelmatig even te raadplegen. Een handboek waarin je in duidelijke taal, met heldere en herkenbare voorbeelden, leest hoe je als ouder (nog) meer recht kunt doen aan je kind en aan jezelf. Een praktijkboek waarin je leest hoe je beter en effectiever praat met je kind, maar ook succesvoller spreekt met de leerkracht of mentor van je kind. Geen boek met pasklare oplossingen,

maar een boek dat een scala aan ideeën presenteert. Aan jou als lezer om te kijken welke je kunt gebruiken in het contact met jouw kind.

Het boek bestaat uit drie delen:

I Ouderschap aan de basis van schoolsucces

II Ouderschap in de schoolpraktijk

III Ouderschap in zorgsituaties op school

Deel I is de basis van het boek. In dat deel leggen we de basis voor een positief pedagogisch klimaat voor je kind: thuis, op school en tussen thuis en school. We leggen uit waarom ouders zoveel mogelijkheden hebben om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het kind. In deel II gaan we naar de praktijk van het (schoolgaande) kind. Huiswerk, motivatie, puberteit, loopbaanbegeleiding, social media; er staat van alles te doen. Deel III is het deel dat de lezer hopelijk niet te vaak nodig heeft. Elk kind kan in zorgsituaties terecht komen; het heeft faalangst, wordt gepest, of krijgt te maken met een echtscheiding. Deel III geeft zuivere richtingaanwijzers om ook in zorgsituaties verbonden te blijven en de goede dingen te blijven doen.

Als schrijvers wensen we je veel lees- en opvoedplezier toe.

Augustus 2015

Marinka Brandwijk, Leendert van Genderen & Ivo Mijland

P.S. Vanwege de leesbaarheid hebben we gekozen steeds te spreken over het kind en niet af te wisselen met zoon en dochter. Daardoor wordt er steeds verwezen met hij of het. Uiteraard kan hij hier ook gaan over een meisje/dochter.